

УДК 339.142(477)

Лівашко Т.В.

канд. екон. наук, доц. ЗНТУ

ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ КРИЗИ

Найважливіша проблема будь-якого українського підприємства, що працює в умовах глобальної фінансової кризи – це проблема його виживання і забезпечення безупинного розвитку.

Концепції існування та розвитку підприємства у зовнішньому середовищі використовують різні підходи до моделі управління. Кожна із систем, що входить до організації управління – це механізми, що дають можливість приймати скоординовані й ефективні рішення в умовах постійно мінливого зовнішнього середовища.

В умовах фінансової кризи підприємству важко визначитися з пріоритетами задіяної стратегії управління. Практика ведення бізнесу показує, що єдиного підходу до вибору стратегії розвитку діяльності для всіх підприємств не може бути.

Стратегічне управління базується на вивченні відносин, які можна охарактеризувати за допомогою такої системи «середовище-підприємство». Тобто серед існуючих концепцій управління пріоритет більш на відкриту систему, яка постійно взаємодіє з окремими елементами зовнішнього середовища: іншими суб'єктами господарювання, банками, місцевими органами державного управління, тощо, що дає можливість підприємствам утримувати стійке становище та виживати в умовах, що постійно змінюються.

Для ефективного стратегічного управління в умовах кризи, насамперед, треба визначити основний перелік фінансових показників діяльності та безпечні джерела фінансування.

Так, незалежно від галузі є такі узагальнюючі показники, як:

- рентабельність діяльності;

- ресурсовіддача активів;
- ринкова стійкість;
- фінансова незалежність.

В умовах кризи особливу увагу необхідно приділяти показнику фінансової незалежності на який впливає джерело фінансування діяльності підприємства. В Україні фінансування діяльності забезпечують різні джерела фінансування, від ефективного використання яких залежить можливість досягти стратегічні цілі підприємства.

В умовах глобальної кризи стратегія фінансування за рахунок внутрішніх джерел має переваги. Насамперед, це стосується прихованого фінансування, яке пов'язане із заниженою оцінкою майна, передчасним списанням активів; застосуванням прискореного методу амортизаційних нарахувань; не проведенням дооцінки необоротних активів, збільшенням дебіторської та кредиторської заборгованості.

Перевагами застосування внутрішніх джерел фінансування є простота та швидкість залучення, підвищення показників фінансової незалежності та платоспроможності, збереження контролю над підприємством у руках власника, відсутність витрат по обслуговуванню позичкового капіталу. Але недоліком цієї системи фінансування є обмеженість контролю за використанням ресурсів, що може призвести до зниження ефективності використання коштів.

В умовах кризи можливо задіяти, частково, зовнішнє фінансування за рахунок власних коштів (емісії цінних паперів, внесків засновників, залучення капіталу венчурних фондів) та позичкових коштів (банківських кредитів, факторингу, фінансового лізингу, інвестиційних фондів). При прийнятті рішення щодо вибору оптимальної форми фінансування виникає проблема обґрунтування цього рішення. Для цього треба оцінити операційний та фінансовий ризик, переваги і недоліки зовнішнього та внутрішнього середовища, визначити ряд прогнозних показників діяльності, вплив податкового законодавства.

Таким чином, при виборі ефективної стратегії в умовах глобальної фінансової кризи необхідно:

1. Врахувати переваги та недоліки окремих форм фінансування для конкретних фінансово-економічних умов діяльності суб'єкта господарювання.
2. Здійснити обґрунтування політики фінансування з урахуванням стратегічних та тактичних цілей підприємства.
3. Прийняти рішення щодо найкращої з існуючих альтернатив фінансування через розрахунок прогнозних фінансових показників рентабельності, платоспроможності, незалежності підприємства.
4. Врахувати всі положення законодавчої бази України з метою мінімізації оподаткування.